

KOMMUNEDELPLAN FOR NATURMANGFOLD

NORD-AURDAL KOMMUNE

HØRINGSUTTALELSER FRA PLANOPPSTART OG HØRING/OFFENTLIG
ETTERSYN AV PLANPROGRAM

Nord-Aurdal kommune
Postboks 143

2901 Fagernes

Deres ref:
ANMAUD - 25/19457

Vår ref:
2025/22129-2
Bjørn-Arild Sveen

Dato:
31.10.2025

Høringssvar – Varsel om oppstart og høring av planprogram for kommunedelplan for naturmangfold - Nord-Aurdal kommune

Vi viser til brev datert 27. oktober 2025 med varsel om oppstart av kommunedelplan for naturmangfold. Planprogram for planarbeidet er samtidig lagt ut til høring, med frist 10. desember 2025.

Bakgrunn

I vedtatt planstrategi for Nord-Aurdal kommune 2024-2027 står det oppført at kommunen skal utarbeide kommunedelplan for naturmangfold i perioden 2025/2026. Kommunen har søkt og fått innvilget tilskudd til utarbeiding av en slik kommunedelplan gjennom ordningen Natursats.

Naturmangfoldplanen skal fungere som et kunnskapsgrunnlag gjennom å:

- Sammenstille eksisterende kunnskap for å gi en oversikt over kjent naturmangfold og områder med begrenset kunnskap.
- Beskrives hvilke trusler mot naturmangfoldet som er aktuelle i Nord-Aurdal kommune.

Kunnskapsgrunnlaget vil være viktig ved utarbeiding av ny kommuneplanens arealdel, samt i saksbehandling i plan- og byggesaker og annen arealdisponering. I handlingsdelen til planen, skal det angis hvordan planen skal følges opp og hvilke tiltak det er aktuelt å sette i verk.

Arbeidet med å samle inn informasjon og utarbeide kommunedelplanen med handlingsdel planlegges gjennomført vinter/vår 2026. Planarbeidet skal i størst grad organiseres med kommunens egne ressurser. Det legges opp til en større grad av medvirkning til handlingsplanen, enn i selve kunnskapsinnhenting. Sluttbehandling av kommunedelplanen forventes å skje desember 2026.

Fylkeskommunens innspill

Kommunen har i oversikten over overordnede føringer klargjort sitt ansvar for å ivareta naturmangfoldet. Fylkeskommunen mener at det er fordelaktig at kommunen ønsker å styrke kunnskapen om sine naturverdier. En slik kommunedelplan kan bidra til å forbedre administrative og politiske beslutninger, og samtidig gi større forutsigbarhet i interesseavveiningene for disponering av arealene. Dette er særlig viktig siden samfunnsdelen i kommuneplanen legger opp til vekst i fritidsboligtilbudet, økt boligbygging og etablering av større næringsarealer.

Det er i planprogrammet beskrevet at planen, som en førstegenerasjonsplan, vil ta utgangspunkt i eksisterende kunnskap. I tillegg til bruk av Naturbase, Artskart, økologisk grunnkart og lignende, vil vi anbefale å se til følgende kilder:

InnlandsGIS – for en samlet oversikt.

[InnlandsGIS](#)

Areal- og naturregnskap for Innlandet - Hva består arealene våre av og hva bruker vi dem til?

[Areal- og naturregnskap for Innlandet](#)

NINA - konnektivitetsskart for enkelte artsgrupper, som viser nettverk av viktige habitater/grønn infrastruktur.

[Konnektivitetsskart](#)

Kart over naturskog.

[Naturskog](#)

Kunnskapsdatabasen for arbeidet med vannforskriften.

[Vann-Nett](#)

Konsekvensutredninger eller rapporter fra miljøfaglige undersøkelser kan også inneholde relevant informasjon. Foruten innhenting av kunnskap om lokaliteter av nasjonal og regional interesse, vil det som kommunen skriver, kunne være hensiktsmessig å også identifisere «vanlig» naturmangfold. Dette fanges gjerne ikke godt opp i naturtypekartlegging. Særlig viktig er kjennskap til landskapsøkologiske funksjonsområder, som kantsoner og trekkpassasjer for vilt.

Vassdrag og vassdragsnære arealer er i tillegg en viktig del av det samlede naturmangfoldet. Vi vil i denne sammenheng, vise til vannforskriften og regionale føringer i regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion

Den viktigste delen av kommunedelplanen for naturmangfold er handlingsdelen. Kommunen planlegger å plassere vurderinger av eventuelle behov for supplerende kartlegginger inn i denne. Det samme gjelder avbøtende tiltak når naturmangfold må vike for andre samfunnsinteresser. I henhold til Naturavtalen er et av hovedmålene at vi må restaurere 30 prosent av forringet natur innen 2030. Vi vil anbefale at kommunen vurderer om det er områder i kommunen hvor det er behov for restaureringstiltak, og om kommunen skal legge opp til at også restaureringstiltak blir en del av handlingsplanen til kommunen

Kommunen kan, gjennom egen virksomhet, som forvaltning av eiendom og grøntarealer, være et godt forbilde med egne tiltak for å fremme naturmangfoldet. Disse kan gjerne ses i sammenheng med Miljøfyrtårns kriterier for naturmangfold og arealbruk.

Strategier og tiltak bør også inkludere kommunens næringsliv, spesielt arealkrevende virksomhet og industri. Bærekraftsdirektivet stiller direkte og indirekte krav til bedrifter om bærekraftsrapportering, der foretak med en ikke uvesentlig påvirkning på eller avhengighet av naturen skal rapportere på naturmangfold.

Også allmennheten bør inkluderes i tiltakene. Grunneiere, frivillige organisasjoner og andre kan sitte på mye kompetanse om naturmangfold og konkrete tiltak som den enkelte kan gjøre for å bidra til å styrke det.

Med vennlig hilsen

Arne Magnus Hekne
Seksjonssjef - Klima, miljø og naturmangfold

Bjørn-Arild Sveen
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

NORD-AURDAL KOMMUNE
Postboks 143
2901 FAGERNES

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ana-Maria Peris Tamayo, 61 26 62 19

Uttalelse - høring - varsel om oppstart og høring av planprogram for kommunedelplan - naturmangfold - Nord-Aurdal

Vi viser til oversendelse fra Nord-Aurdal kommune, datert 27.10.25. Henvendelsen gjelder offentlig ettersyn av planprogram for kommunedelplan for naturmangfold i Nord-Aurdal kommune. Kommunen har mottatt tilskudd til å utarbeide kommunedelplanen gjennom ordningen Natursats, som Miljødirektoratet har ansvaret for. Formålet med planarbeidet er å få en helhetlig oversikt og et oppdatert kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet i kommunen. Vurderinger og tiltak vil gjøres gjennom handlingsplanen til kommunedelplanen. Handlingsplanen vil i hovedsak revideres årlig.

Generell tilbakemelding

Statsforvalteren ser positivt på at Nord-Aurdal kommune har startet arbeidet med en kommunedelplan for naturmangfold. Kommunedelplanen er et godt initiativ for å få en oversikt over hva slags kunnskap kommunen har innen naturmangfold, og hvor denne kan finnes. Denne kunnskapen er viktig og nødvendig for å unngå at utbygging påvirker naturmangfold negativt. Denne planen er også viktig for å ha en strategi for hvilke typer naturtyper og arter som bør bevares og prioriteres. I tillegg vil arbeidet med kommunedelplanen gi politikere og administrasjon en oppdatert oversikt og et høyere kompetansenivå angående naturmangfoldet i kommunen. En slik oversikt vil gi kommunen bedre grunnlag i arealplanleggingen, som bidrag i saksbehandlingen av plan- og byggesaker, og i politiske behandlinger for å prioritere konkrete naturverdier i kommunen. Vi anser det også som positivt at kommunen vil få en dypere kunnskap om tilstanden til naturmangfold, inkludert forekomster av rødlistede og utvalgte naturtyper og arter. Der er også positivt at kommunen vil inkludere et mål med aktuelle trusler mot naturmangfold.

Innspill til temaplanen

Statsforvalteren finner planprogrammet gir et godt grunnlag for å utforme en god temaplan for naturmangfold, men vi har likevel noen innspill til mulige forbedringer:

- I avsnittet «Sammenstilling av eksisterende kunnskap og beskrivelse av kartleggingsstatus» er ikke spesifisert hvor de kan finne kunnskapen. Det eksisterende kunnskapsgrunnlaget kan finnes i InnlandsGIS, Naturbase, Artskart og databasen for sensitive artsdata.

- Vi anbefaler at planen beskriver status og utfordringer for naturmangfoldet i kommunen. I denne avsnittet kan det være et underavsnitt som beskriver det aktuelle naturmangfold status i Nord-Aurdal. Rapporten «Ansvarsnaturtyper og ansvarsarter for Oppland fylke» kan gi viktig informasjon om arter og naturtyper som er registrert i Nord-Aurdal og som kommunen har forvaltningsansvar for. Denne rapporten kan gi grunnlag for prioritering av ytterligere kartlegging. Et forslag er at planen inneholder:
 - o Naturtyper (rødlistede naturtyper, utvalgte naturtyper som er spesielt viktige å ta vare på, ansvarsnaturtyper, natur som mangler kartlegging)
 - o Arter (rødlistede arter, arter av nasjonal forvaltningsinteresse, lokale og nasjonal ansvarsarter, prioriterte og fredete arter)
 - o Arealbruk (jordbruksarealer og utfordringer, utvalgte kulturlandskap i jordbruket, skogbruk)
 - o Geologisk mangfold
 - o Verneområder
 - o Vannmiljø (arter i vassdrag, vannområder)
- For at planen skal være lett å lese, foreslår vi å bruke figurer og tabeller. For eksempel:
 - o Figurer og tabeller med antall registrerte naturtyper i kommune (f.eks. en tabell med naturtyper og rødlistekategori)
 - o Tabell med naturtyper som kommunen har et særlig viktig og viktig forvaltningsansvar for
 - o Tabell med registrerte arter (rødlistede arter, arter av nasjonal forvaltningsinteresse, lokale og nasjonal ansvarsarter, prioriterte og fredete arter, og fremmede arter)
- Det er også viktig å beskrive de kjente påvirkningsfaktorene av naturmangfold i kommunen, som vil bidra til å indentifisere aktuelle trusler. Dette er viktig kunnskap for å unngå tap av naturmangfold. Her kan dere også inkludere en figur (f.eks. med antall arter og faktorer som påvirke dem), slik at den er mer visuelt.
- Kommunen viser til Naturavtalen fra 2022, men nevner ikke naturrestaurering. Det finnes områder med myr i Nord-Aurdal kommune. Når det gjelder Naturavtalen fra 2022: «30 prosent av all natur som er delvis ødelagt skal være restaurert innen 2030» ([FNs naturavtale](#)). Planprogrammet kan derfor med fordel inneholde et underavsnitt om naturrestaurering (særlig av myr). I planen kan utarbeides forslag, planer og tiltak kommunen har for dette arbeidet. Dette bør også inkluderes i handlingsplanen til kommunen. Statsforvalteren kan bistå med veiledning angående planlegging og restaureringstiltak.
- Planen kan også inkludere mulige løsninger for å redusere konsekvensene av klimaendringer og tap av naturmangfold i kommunen.
- Avsnittet «3.2. Planen som styringsverktøy» kunne være mer detaljert. Kommunen skriver at planen skal fungere som styringsverktøy, men vi savner mål som sier hvordan den skal gjøre det. Det samme gjelder for avsnittet «Utvikling av strategier for bevaring av naturmangfold»,

her kan det beskrives hvordan disse retningslinjene skal utvikles for administrasjonen og politikerne, og hvordan denne kunnskapen skal innarbeides med avbøtende tiltak.

- Planen kan inneholde: hvor kartlegging bør gjøres og hvordan tilstanden til økosystemene bør vurderes (f.eks. naturtyper og arter).
- Planen bør inkludere konkrete mål og strategier som skal innarbeides i kommunedelplan, i tillegg til en handlingsdel. Her kan det beskrives hvilke handlinger kommunen bør iverksette for å oppnå mål og strategier, med en prioritering av oppgaver og tiltak. En måltabell (hovedmål, delmål og fokusområde) og en strategitabell kan inkluderes. Disse tabellene kan også inneholde informasjon om samarbeid med organisasjoner som skal involveres i tiltak og kartlegginger for naturmangfold i kommunen.

Vi ønsker kommunen lykke til med arbeidet.

Med hilsen

Øyvind Gotehus (e.f.)
avdelingsdirektør

Ana-Maria Peris Tamayo
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Innlandet fylkeskommune
Mattilsynet

Pb. 4404
Postboks 383

2325
2381

HAMAR
BRUMUNDDAL

NORD-AURDAL KOMMUNE
Postboks 143
2901 FAGERNES

Vår dato: 21.11.2025

Vår ref.: 202521690-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 25/19457

Saksbehandler: Sigrid Johanne

Langsjøvold/ 22959701/sjl@nve.no

NVEs innspill til varsel om oppstart og høring av planprogram - Kommunedelplan for naturmangfold - Nord-Aurdal kommune

Vi viser til oversendelse av 27.10.2025.

Det er positivt av dere utarbeider en kommunedelplan for naturmangfold.

NVE mener at vassdrag bør være en sentral del av en kommunedelplan for naturmangfold. Vi anbefaler at vassdrag generelt vies betydelig oppmerksomhet i planarbeidet, fordi det ofte er store verdier knyttet til biologisk mangfold i og langs vassdrag og at bekker og elver er gjennomgående elementer i landskapet. Kommunen bør ha fokus på helhetlig vassdragsforvaltning for å ta vare på viktige arter og verdier tilknyttet bekker og elver. Utvalgte arter krever for eksempel at naturlige vandringsveger ikke blokkeres. Vassdragene er også viktige spredningskorridorer for mange arter.

Vassdragenes økologiske funksjon innebærer samtidig at kantvegetasjonen må ha tilstrekkelig bredde og være mest mulig sammenhengende. Ved å sørge for at bekker ikke lukkes og at kantvegetasjon langs vassdragene ivaretas, har kommunen et godt grunnlag for å ivareta og gjenskape verdier mht. naturmangfold. Det bør også vurderes tiltak som gjenåpning av lukkede bekker og restaurering av gamle meandere.

Vi minner om viktigheten av å ha et bevisst forhold til Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag. Etna inngår i [Verneplan for vassdrag](#). Kommunedelplan for naturmangfold, fylkeskommunale vannforvaltningsplaner, samt andre natur- og miljøplaner, bør ses i sammenheng med Stortingets vedtatte verneplaner for vassdrag. I lenken over finner dere lenker videre til sentrale utredninger som ligger til grunn for vernet.

Vi ønsker dere lykke til med det viktige arbeidet.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Sigrid Johanne Langsjøvold
Seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

NORD-AURDAL KOMMUNE

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Statens vegvesen

NORD-AURDAL KOMMUNE

Postboks 143

2901 FAGERNES

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Astrid Kristiansen / 97197063

Vår referanse:
25/299876-2

Deres referanse: Vår dato:
ANMAUD – 25/19457 01.12.2025

Uttalelse til kommunedelplan for naturmangfold, Nord-Aurdal kommune. Varsel om oppstart og høring av planprogram.

Vi viser til høring datert 27.10.2025.

Saken gjelder

Formålet med planarbeidet er å få en oversikt over kunnskapsgrunnlaget, og samtidig avdekke kunnskapshull og trusler mot naturmangfoldet i Nord-Aurdal.

Våre merknader til planforslaget

Statens vegvesen har et sektoransvar innen fagområder som har konsekvenser for transport og trafikkssikkerhet, og ingen direkte ansvar for naturmangfold. Vi har derfor ingen vesentlige innspill eller merknader til temaet naturmangfold, men temaet er svært viktig.

Planen vil gi grunnlag for å kunne drive kunnskapsbasert og bærekraftig arealutvikling. Tap av natur henger ofte sammen med tap av areal, og en arealpolitikk som fremmer fortetting i stedet for spredning av bebyggelse over nye arealer vil være bra både for naturmangfoldet og for hensynet til samordnet areal- og transport.

Statens vegvesen, Transport og samfunn
Med hilsen

Kurt Fredlund Gjerstad
Fung. seksjonssjef

Astrid Kristiansen

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Industrigata 1
2619 LILLEHAMMER

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Kopi

INNLANDET FYLKESKOMMUNE, Postboks 4404 Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
STATSFORVALTEREN I INNLANDET, Postboks 987, 2604 LILLEHAMMER

Naturvernforbundet

Fagernes, 9. desember 2025

Nord-Aurdal kommune

nak@nord-aurdal.kommune.no

Innspill til varsel om oppstart – kommunedelplan for naturmangfold – Nord-Aurdal

Vi gir kommunen ros for initiativet til å sette i gang et viktig planarbeid for å heve kunnskapen om naturmangfoldet i kommunen, dette er et viktig tiltak som kan bidra til å i større grad ivareta viktige naturverdier. Kunnskapen fra planarbeidet må føre til konkrete endringer i kommunens arealforvaltning gjennom vedtak om arealnøytralitet og mer gjenbruk allerede brukte arealer framfor å gjøre inngrep i mer natur, og dermed stanse arealforbruket.

Vi er positive til det foreslåtte planprogrammet. Vi ber om at det legges tilstrekkelig vekt på innhenting av ny kunnskap for å få en fullverdig plan. Ressurser må brukes på oppdatert statuskartlegging for områder som f.eks. innen botanikk og ornitologi. Vi vil også foreslå fokus kartlegging av nasjonalt prioriterte arter- og utvalgte naturtyper.

Planarbeidet bør inkludere utarbeiding av tiltaksplaner for enkeltarter og naturtyper i samarbeid med regionale- og nasjonale myndigheter. Her kan det legges til rette for gjennomføring av naturrestaurering, aktiv skjøtsel og andre tiltak.

En bred medvirkning i prosessen er viktig, vi ber om å bli invitert til å delta i arbeidsgrupper og lignende møteplasser.

Arealendringer er den største trusselen mot den nasjonale og globale dugnaden som trengs for å stanse naturtapet. På Norsk rødliste for arter fra 2021 er 2752 arter klassifisert som truet. På Norsk rødliste for naturtyper fra 2025 er 386 naturtyper rødlistet og 201 naturtyper vurdert som truet i Norge.

Verdens naturmangfold er alvorlig truet. Flere arter er utryddet nå enn noen gang tidligere i menneskehetens historie. Av anslagsvis 8 millioner arter på jorda i dag, er 1 million utrydningstruet. Nesten 70 % av mengden dyr har forsvunnet på grunn av menneskelig aktivitet og naturinngrep.

FNs klimapanel sin rapport fra 2022 viser at det er umulig å bremse global oppvarming uten at naturødeleggelsene stanses. Da må mellom 30 og 50 % av verdens landområder, ferskvann og hav få beskyttelse. Disse arealene må ifølge klimapanelet forvaltes på en slik måte at naturen er robust nok til å tåle 2 graders oppvarming.

Basert på den omfattende kunnskapen som foreligger, ble naturavtalen inngått i Montreal i 2022. Den ble signert av 196 land, inkludert Norge. Naturen er livsgrunnlaget vårt. Avtalen skal sikre at verden verner minst 30 % av areal på land og i hav innen 2030. Videre skal 30 %

av all natur som er ødelagt være restaurert innen 2030. Å la være å bygge ut natur er et viktig bidrag for å løse klimakrisa.

Naturavtalen krever innsats av alle som forvalter natur. Kommunene som arealmyndighet har et stort ansvar. Kommunene sitter med nøkkelen til å løse både natur- og klimakrisa.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Valdres – Fred Kuyper – leder

BirdLife Norge Valdres - Rune Rødningen – leder
Elgvegen 12
2900 Fagernes